

Aankondigingen

Staat van Infectieziekten in Nederland 2011 verschenen

P. Bijkerk, S.M. van der Plas, L. van Asten, E.B. Fanoy, M.E.E. Kretzschmar

Onlangs is voor de zevende maal de *Staat van Infectieziekten* verschenen. Het rapport geeft een overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen op het gebied van (de epidemiologie) van infectieziekten in 2011. Daarnaast worden elk jaar thema's uitgediept die relevant zijn voor infectieziekteonderzoek en -bestrijding. In deze editie zijn ontwikkelingen op het gebied van bioinformatica en syndroomsurveillance in kaart gebracht.

De *Staat van Infectieziekten* begint met de belangrijkste gebeurtenissen uit 2011 en de eerste helft van 2012. In het hoofdstuk worden uitbraken en verheffingen van infectieziekten in binnen- en buitenland besproken. Zo is er aandacht voor de uitbraak van bof onder studenten, toename van kinkhoest en de internationale uitbraak van *Escherichia coli* O104:H4. Resistentievorming blijft een zorgwekkende ontwikkeling: in de *Staat van Infectieziekten* wordt dit geïllustreerd door een OXA-48 carbapenemaseproducerende *Klebsiella pneumoniae*-uitbraak in het Maasstad Ziekenhuis. Ook wordt de Schmallebergvirusepidemie beschreven, die eind 2011 werd opgemerkt bij runderen en schapen. Tot slot worden de lokaal opgelopen malaria en westnijlvirusinfecties in verschillende delen van Europa besproken.

Bioinformatica en infectieziekten

In de bioinformatica komen biologie, wiskunde en computerwetenschappen samen met als doel de informatie in biologische moleculen te ontcijferen. Door het gebruik van geavanceerde diagnostische technieken in het laboratorium en de beschikking over steeds krachtiger computers is de bioinformatica een zich sterk ontwikkelend wetenschapsveld. Gegevens over de structuur van DNA, RNA en eiwitten in ziekteverwekkers komen steeds vaker in grote hoeveelheden beschikbaar. Door software en analysemethoden te ontwikkelen maakt de bioinformatica het mogelijk om deze complexe gegevens te sorteren, inzichtelijk te maken en te duiden. Zo vergroten bioinformatische methoden ons inzicht in de (moleculaire) epidemiologie, in de mogelijkheden van ziekteverwekkers om te muteren, in hun interacties met gastheren en in hun evolutionaire strategieën. Deze kennis biedt de infectieziektebestrijding een nieuw perspectief. Daarom spelen bioinformatische analyses tegenwoordig een belangrijke rol bij het vinden nieuwe doelwitten voor diagnostiek en vaccins, bij standaardisatie van typeringsmethoden en bij het achterhalen van de transmissieketen of de bron van infectieziekten. Omdat bioinformatica een veelzijdig wetenschapsveld is, is het van belang om keuzes te maken bij de ontwikkeling van expertise, diagnostiek en onderzoek voor het bestrijden van infectieziekten.

Mogelijkheden van syndroomsurveillance

Syndroomsurveillance heeft zich in de afgelopen jaren ontwikkeld tot een brede surveillancemethode. Waar traditionele infectieziekteturveillance is gebaseerd op specifieke ziekten gecombineerd met laboratoriumdiagnostiek, maakt syndroomsurveillance onder anderen gebruik van ziekte-indicatoren als klachten en gedrag. Syndroomsurveillance kan worden ingezet voor bijvoorbeeld vroegsignalering bij uitbraken van infectieziekten, het vervolgen van de impact van een infectieziekte of het monitoren van

ziektetrends. In het hoofdstuk 'Mogelijkheden van syndroomsurveillance' worden, na een algemene introductie over syndroomsurveillance, voorbeelden van syndroomsurveillance in Europa gegeven, de voordelen en beperkingen van syndroomsurveillance geschetst en een overzicht gegeven van Nederlandse syndroomsurveillanceactiviteiten.

Het rapport is te downloaden via: http://www.rivm.nl/Bibliotheek/WetenschappelijkRapporten/2012/november/Staat_van_Infectieziekten_in_Nederland_2011

Auteurs

P. Bijkerk, S.M. van der Plas, L. van Asten, E.B. Fanoy, M.E.E. Kretzschmar, Centrum Infectieziektebestrijding, RIVM, Bilthoven

Correspondentie

P. Bijkerk | paul.bijkerk@rivm.nl

Dr. A.J. Swaakprijs 2012 voor Helma Ruijs

Het bestuur van de Dr. A.J. Swaakprijs heeft dr. Helma Ruijs tot prijswinnaar 2012 uitgeroepen. Zij ontvangt de prijs voor haar proefschrift 'Acceptance of Vaccination among Orthodox Protestants in the Netherlands'.

De prijs is uitgereikt op 23 november tijdens de wetenschappelijke vergadering van de Artsen Jeugdgezondheidszorg Nederland (AJN) in Ede.

De prijs beoogt de kwaliteit van de jeugdgezondheidszorg in Nederland een stimulans te geven en wordt om de twee jaar uitgereikt op voordracht van een commissie van deskundigen. In aanmerking komen personen, instellingen of groepen, die zich op een bijzondere manier hebben ingezet om de jeugdgezondheidszorg in Nederland op een hoger plan te brengen.

Helma Ruijs is onderzoeker bij de Academische Werkplaats AMPHI en promoveerde 14 september 2012 bij prof.dr. Koos van der Velden, prof.dr. Marlies Hulscher en dr. Jeannine Hautvast. Naast haar onderzoekspositie bij het UMC St Radboud, is Helma Ruijs als arts infectieziektebestrijding werkzaam bij de GGD Rivierenland in Tiel en bij de Landelijke Coördinatie Infectieziekten van het RIVM. Zij is hoofdredacteur van het Infectieziektenbulletin. Zij ontvangt de prijs omdat haar proefschrift belangrijk inzicht geeft in de overwegingen van bevindelijk gereformeerde ouders om hun kinderen al dan niet te laten vaccineren. Daarnaast hechtte de jury veel waarde aan het feit dat zij direct na haar onderzoek met een vervolgsubsidie de implementatie van haar resultaten oppakt. Hiervoor ontwikkelt Helma in samenwerking met de Nederlandse Patiënten Vereniging een brochure voor (aankomende) ouders uit de reformatorische gezindte

Bron: Leonard van den Broek, (AJN)

waarin de verschillende religieuze argumenten om al dan niet te vaccineren belicht worden. Tevens ontwikkelt zij een brochure met handvaten voor artsen en verpleegkundigen werkzaam bij consultatiebureaus, zodat zij begrijpen welke dilemma's spelen voor reformatorische ouders, en op welke wijze zij het beste deze ouders kunnen ondersteunen in hun beslissing.